

Sygn. akt V ACz 280/17

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący	SSA Zofia Kołaczyk
Sędziowie	SA Wiesława Namirska SO del. Katarzyna Sznajder (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2017 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku	(...) spółki jawnej w C.
przeciwko	B. B.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika Z. B.

na skutek zażalenia wierzyciela

na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 2 listopada 2016 roku
sygn. akt V G Co 65/16

postanawia:

oddalić zażalenie

SSO del. Katarzyna Sznajder SSA Zofia Kołaczyk SSA Wiesława Namirska

Sygn. akt V ACz 280/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem sąd oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że wierzyciel wbrew wynikającemu z treści art. 787 k.p.c. obowiązкови nie wykazał, że wierzytelność powstała za zgodą małżonka dłużnika albowiem zgodnie z powołanym przepisem wierzyciel ma obowiązek wykazać dokumentem urzędowy lub prywatnym podpisanym przez małżonka dłużnika, że ten wyraził zgodę na dokonanie czynności prawnej, a dokumentami takimi nie są dołączone do wniosku faktury na których widnieje nieczytelny podpis samym nazwiskiem umieszczony pod pieczętką dłużniczki. Sąd wskazał, że nie można jednoznacznie stwierdzić czy został on złożony przez dłużniczkę czy też przez jej małżonka zwłaszcza, że brak adnotacji

iż podpis ten został złożony z upoważnienia lub pełnomocnictwa dłużniczki. Sąd podkreślił również, że podpisana jest tylko część faktur podczas gdy zobowiązania objęte nakazem zapłaty wynikały również z innych faktur.

W zażaleniu wierzyciel wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika oraz o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje. Wierzyciel wskazał, że małżonek dłużniczki był jej pełnomocnikiem co wynika z dołączonego do zażalenia pełnomocnictwa i miał umocowanie do dokonywania wszelkich spraw związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą w imieniu żony i skoro podpisywał dokumenty jako pełnomocnik to należy uznać, że wyraził zgodę jako małżonek na zaciągnięte zobowiązania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie zaznaczyć należy, że zgodnie z treścią art. 781§1²k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 10 lipca 2015 roku, która weszła w życie w dniu 8 września 2016 roku sądem właściwym do rozpoznania wniosku o nadanie klauzuli przeciwko małżonkowi dłużnika jest sąd rejonowy właściwości ogólnej dłużnika. Rozpoznanie sprawy należącej do właściwości Sądów Rejonowych przez Sąd Okręgowy nie powoduje jednak nieważności postępowania.

Przechodząc do rozważań merytorycznych podkreślić należy, że wbrew stanowisku skarżącego, sąd dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i prawnych.

Granice rozpoznania niniejszej sprawy określa art. 787 k.p.c., zgodnie z którym tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika. Materiałną podstawę zastosowania tego przepisu stanowi art. 41 k.r.o. w brzmieniu nadanym mu przez art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1691 dalej: "ustawa nowelizująca"), zgodnie z którym jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie za zgodą drugiego małżonka, wierzyciel może żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków; jeżeli natomiast małżonek zaciągnął zobowiązanie bez zgody drugiego małżonka albo zobowiązanie jednego z małżonków nie wynika z czynności prawnej, wierzyciel może żądać zaspokojenia z majątku osobistego dłużnika, z wynagrodzenia za pracę lub z dochodów uzyskanych przez dłużnika z innej działalności zarobkowej, jak również z korzyści uzyskanych z jego praw, o których mowa w art. 33 pkt. 9 k.r. i o., a jeżeli wierzytelność powstała w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa, także przedmiotów majątkowych wchodzących w skład przedsiębiorstwa. W uzasadnieniu projektu tej ustawy stwierdzono, że możliwość zaspokojenia się z majątku wspólnego pozostawiono w ten sposób zapobiegliwości wierzycieli, w których interesie leży uzyskanie zgody małżonka kontrahenta na dokonanie czynności (zob. Sejm IV kadencji, druk nr 1566, a także uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2008 r., III CZP 77/08, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 114). Podzielić należy stanowisko sądu pierwszej instancji, że sprawa o nadanie klauzuli przeciwko małżonkowi dłużnika opiera się jedynie na badaniu dokumentów, stosownie do treści art. 787k.p.c. W tym zakresie zwrócić należy uwagę na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2011r., sygn.. akt III CZP 117/10, w której wskazano, że obowiązujące w postępowaniu klauzulowym ograniczenia dowodowe pełnią dwie istotne funkcje. Po pierwsze, zapobiegają przekształceniu postępowania o nadanie klauzuli wykonalności w postępowanie rozpoznawcze. Po drugie, mają za zadanie chronić dłużnika, który w postępowaniu klauzulowym nie korzysta z prawa wysłuchania. Z tej przyczyny nadanie klauzuli wykonalności powinno nastąpić na podstawie najbardziej wiarygodnych środków dowodowych. Domniemania faktyczne natomiast noszą w sobie zarówno element dyskrejonalny, jak i ocenny, przez co wykraczają poza rygorystycznie określone ramy postępowania klauzulowego. Oznacza to, że w sprawie o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika (art. 787 k.p.c.) nie jest dopuszczalne stosowanie domniemania faktycznego przy ustalaniu, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała za zgodą małżonka dłużnika. Dla wykazania zgody koniecznym jest przedstawienie dokumentu który zawierać będzie jednoznaczne oświadczenie woli małżonka dłużnika o wyrażeniu zgody na dokonanie określonej czynności prawnej. Wbrew twierdzeniom skarżącego do

wniosku nie zostały dołączone dokumenty w których zawarte byłoby jednoznaczne oświadczenie małżonka dłużnika o wyrażeniu przez niego zgody na dokonywane czynności prawne. Racje ma sąd pierwszej instancji, że nie mogą stanowić dokumentów o których mowa w treści powołanego przepisu dołączone do wniosku faktury gdzie widnieje pod pieczętą dłużniczki podpis jedynie samym nazwiskiem , który jest na tyle nieczytelny że nie można stwierdzić czy nie stanowi on podpisu dłużniczki. Dokumenty takie nie zostały również dołączone do zażalenia. Podkreślić należy, że sytuacji prawnej nie zmienia fakt udzielania pełnomocnictwa do podejmowania czynności w imieniu dłużniczki w ramach prowadzonej przez nią działalności bowiem wówczas we wszystkich czynnościach prawnych, o których mówi skarżący, B. B. składał oświadczenia woli w imieniu dłużniczki a nigdy w swoim własnym . Uznanie, tak jak sugeruje skarżący , że tym samym małżonek dłużnika w sposób dorozumiały wyrażał zgodę na dokonywane czynności jest niedopuszczalne w świetle art. 787 k.p.c. albowiem nosi w sobie element ocenny o którym mówił Sąd Najwyższy w powołanym orzeczeniu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., uznając zażalenie za bezzasadne orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSO del. Katarzyna Sznajder SSA Zofia Kołaczyk SSA Wiesława Namirska